

IZHAJA OB
ČETRTKIHUREDNIŠTVO IN UPRAVA
LJUBLJANA, BREG 10
POŠT. PREDAL. ŠT. 345
RAČ. POŠT. HRAN. V
LJUBLJANI ŠT. 15393

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

POSAMEZNA
ŠTEV. 2 DINNAROČNINA 1 LETO
80, 1/2 LETA 40, 1/4 LE-
TA 20 DIN. V ITALIJI
NA LETO 40 L. FRAN-
CUI 60 F. AMERIKA 2 \$

IV. leto

V Ljubljani, 21. julija 1932

Štev. 30

Drugi narodi - druge igre

Posebnosti naroda se razodevajo v
ljudskih igrah in ljudskem sportu

Ali sploh še poznamo narodne igre? Take igre, da bi bile značilne za našo dobo, kakor so jih poznali pred stoletji, ko je vsak narod gojil svoje posebne igre?

Skoraj vse igre so dan današnji že mednarodne. Mednarodne kakor beseda „sport“. Ta beseda danes niti v japonščini ni več tujka, prav tako ne, kakor smučanje ni več samo narodni sport Norvežanov in tenis privilegij Angležev. A vendar bi še pred sto leti lahko tako rekli.

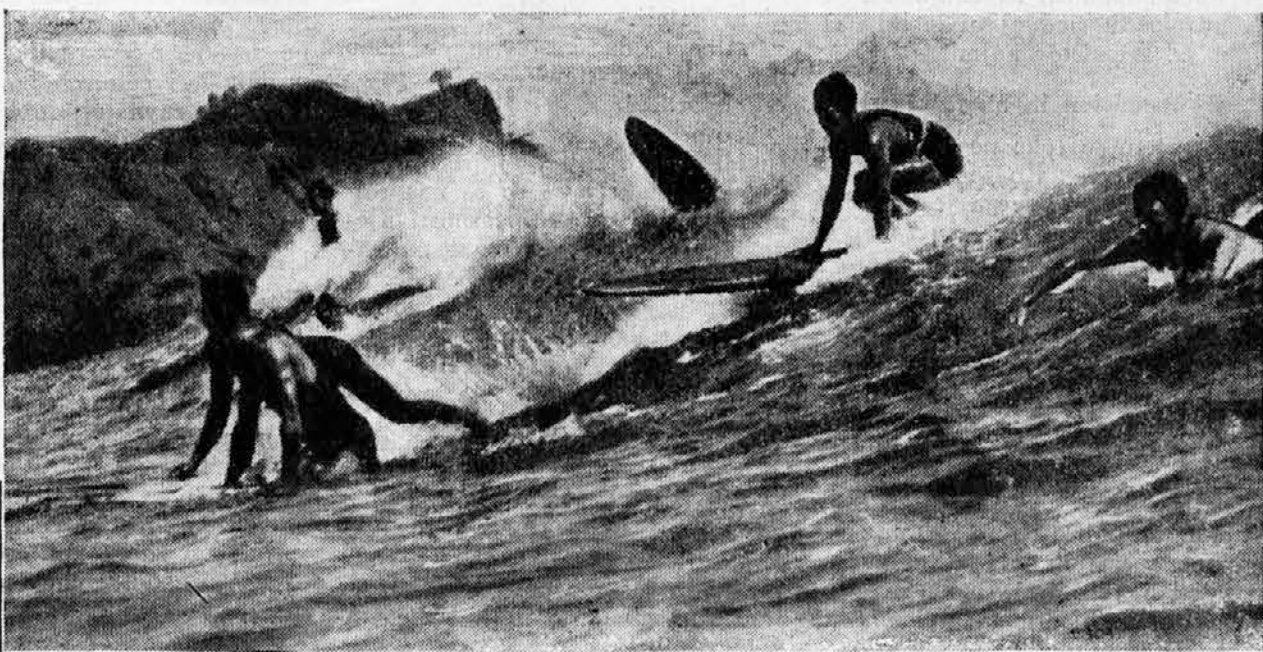
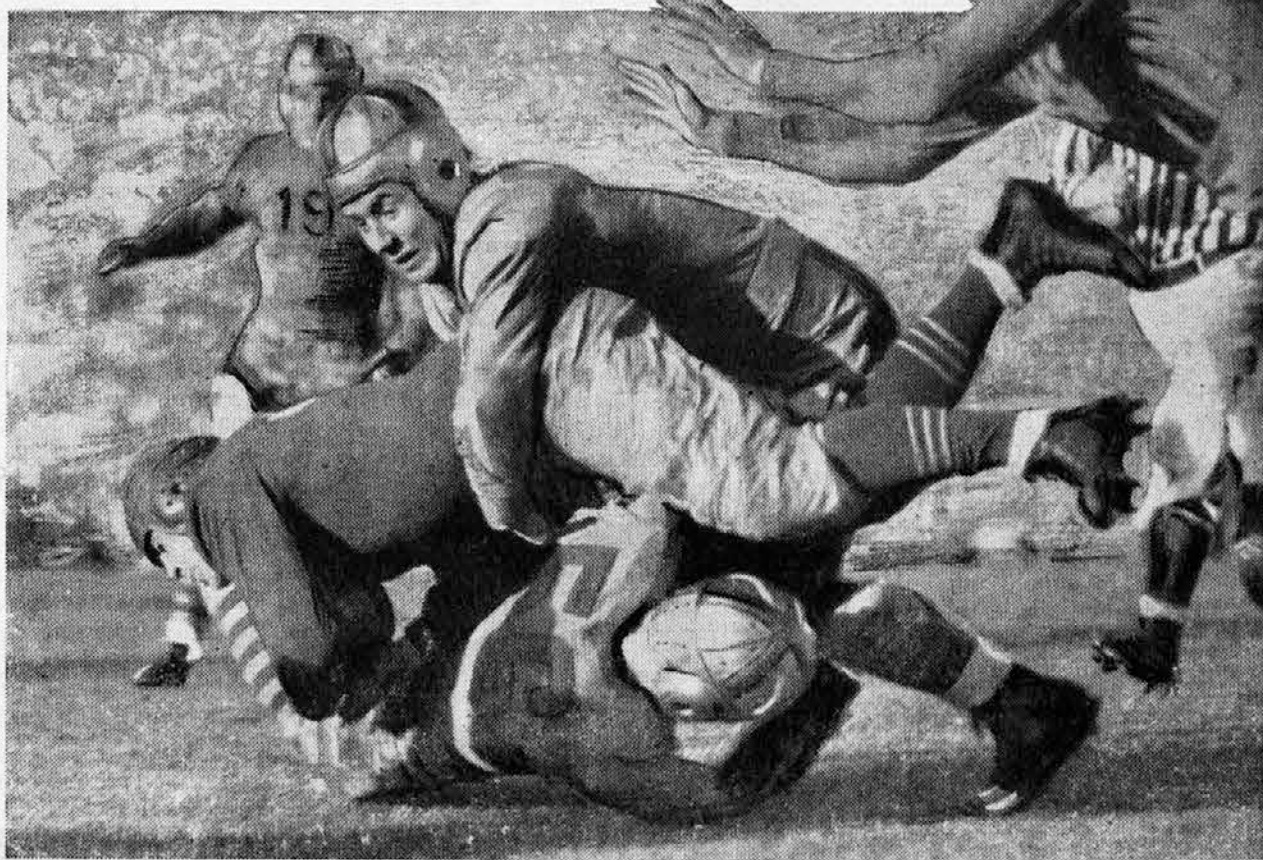
In golf? Ali pa polo? Najbrž nihče od nas ne ve, da je ta igra doma na tibetski planoti, v Perziji in Indiji, čeprav so pravila ostala še danes taka kakor so bila v veljavi pred stoletji. Golf in polo sta postala mednarodna, kakor so postali mednarodni tenis, smučanje in nogomet. In vendar je naš nedolžni nogomet (čeprav dostikrat ni ravno nedolžen!) prav za prav samo slaboten potomec dosti starejšega, pa tudi dosti bolj surovega sporta, ki je še danes pri Anglosasih najbolj v častih — rugbyja!

30 mož v klobčiču

Vsakoletni svetovni prvak v rugbyju je nekronani kralj Amerike in malik moške sportne mladine od 6. do 60. leta. Tekme za svetovno prvenstvo v rugbyju spadajo med najbolj obiskane sportne prireditve sploh. In kdor ne ve, kdo je letos prvak v rugbyju in ne zna naštetih po imenu vseh igralcev zmagovitega moštva — ta sploh ni Američan!

Rugby (izgovori rágbí), ki se tako imenuje po angleškem mestu v okrožju Warwicku, se da igrati „fair“ ali pa „manj fair“ (fair, izg. fêr, pomeni pošteno, spodobno). Kdor je že videl to igro, se sploh čudi, da je kateri teh trideset igralcev po končani igri vobče še živ.

Vsako moštvo šteje po petnajst igralcev. Vsi so opremljeni z usnjato čelado, z

Na desni zgoraj:

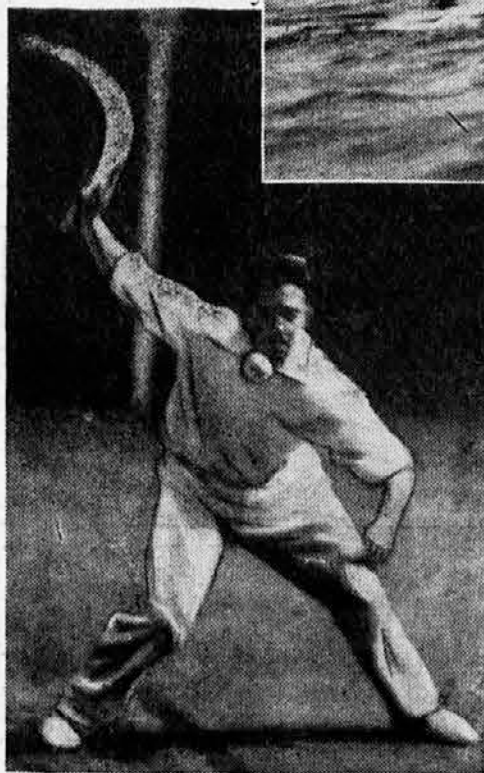
Posebno nevaren prizor iz rugbyjske tekme. Pol tucata igralcev obeh strank v klobčiču na tleh — ali ni čudež, če bodo vstali vsi celi in zdravi?

V sredi:

Mladi havajski otočani jahajo na ozkih deščicah na valovih. Ta sport je doma samo na Havaju.

Na desni:

Baskovska narodna igra „pelota“.

varovalom za kolena in s poklopцем na ušesih. Žoga ima jajčno obliko in jo igrači večji del nosijo in mečejo z rokami. Pri igri gre za to, da spraviš žogo čez zarisano mejo, nasprotna stranka pa mora to preprečiti.

Kako to prepreči? Baš v tem je tolikšna nevarnost, ali če hočete, surovost te igre. Čeprav stroga pravila natanko predpisujejo, kaj je dovoljeno in kaj ne, se vendar zdi, da sme vsakdo vsakomur zastavljati noge, ga grabiti od zadaj in spredaj, metati na tla in stopati čezenj.

Baskovska igra „pelota“

„Pelota“ se imenuje narodna igra Baskov, ki žive v Pirenejih na meji

med Francijo in Španijo. „Pelota“ pomeni dosl. igro z žogo. Baskom je ta igra več kakor Špancem biko-borba, zanje je važnejša od politike in krize. Ni je vasi, ki ne bi imela svojega igrišča — da pravcati pelotskih aren po večjih mestih niti ne omenimo.

Igra zahteva izredne telesne spretnosti, moči in vztrajnosti. Borita se dve moštvi drugo proti drugemu. Pri igri gre za to, da žogo, ki jo je nasprotnik vrget v visoko steno, čim prej prestrežeš že v zraku, ali pa po enkratnem odskoku s tal, in jo spet vržeš v steno.

Baskovski otroci igrajo peloto z golimi rokami, za kar je potrebna

Skrahirani
milijonarji

Lord Kysant, hazarder

Možje, ki jih popisujemo v teh člankih, imajo sicer marsikaj skupnega med seboj, pa so vendar tako na zunanji kakor po duhu docela različni drug od drugega. Stinnes je bil brez dvoma tvorna natura, dostikrat sicer brezobzirna, kadar je šlo za to, da si poveča lastno podjetje, pri tem pa vendar nikoli ni prišel navzkriž s kazenskim zakonom. V naslednjem pa si hočemo ogledati drugi tip — moža, ki je bil na svoj način tudi genijalen, ker je umel velekoncern tako rekoč izbiti iz nič, a je naposled vendarle moral podleči — ne samo zato, ker se je zaračunal ali ker se je konjunktura izpremenila, nego pred vsem zato, ker njegovo podjetje ni bilo zgrajeno na trdnem temelju in se je zato nekega dne moralo samo po sebi podreti.

Njegov oče: zadolžen plemič

Ta človek je John D. Wendston, ki je kot lord Kysant igral ne ravno lepo vlogo. Izvira iz staroslavne rodbine; njegov oče, šestnajsti lord Kysant, je bil zmerom brez denarja in je dolgo vrsto let živel od dolgov; imel jih je toliko, da se ga upniki niso upali tožiti, ker so se bali, da si ne bi pognal v glavo kroglo, ki jo je imel, tako so govorili, neprestano na jeziku. Tako bi namreč prišli ob ves svoj denar. To se pravi, denarja tudi tako niso dobili, zakaj lord Kysant je prejel umrl, preden se je utegnil bogato oženiti, na kar so njegovi upniki tako željno čakali. Svojo prvo ženo je kmalu izgubil; zapustila mu je tri otroke in med njimi je bil naš John D. Wendston najmlajši.

Lord Wendston in angleški kralj

Po očetu je John podedoval veliko samozavest. Ko je nekoč prišel na banket, ki se ga je udeležil tudi kralj Jurij V., se mu je upal reči:

„Naš rod je mnogo starejši kakor vaš, Veličanstvo!“

Toda kralj je odrezavo odgovoril:

„Toda naš je delj prišel od vašega!“

velika spretnost, odrasli pa jo igrajo z navadnimi lesenimi loparji. Pri velikih tekmah ima lopar obliko bumeranga; spleten je iz slame in izdolben, da se žoga ujame v žleb. Žoga je podobna teniški, le da je trda kakor pri hokeju.

Jahanje na valovih

Havaj — kdo ne bi pri tem imenu takoj pomislil na zagorela, vitka dekleta s pisanimi cveticami v laseh, na tople glasove havajskih kitar in na deželo, polno lepote, ne-skrbnosti in veselja do življenja!

No, ta zemeljski paradiž se je zadnje čase tudi izpremenil. Obiski ameriških luksuznih jaht, moderne vile in tlakovane ceste in ulice z večnadstropnimi hoteli so mu vzele skoraj ves njegov prejšnji čar. Tudi havajski plesi lepih deklic s pisanimi cveticami v laseh ne učinkujejo več tako eksotično: vidite jih

Pozneje je kazalo, da utegne tudi lord Kysant še daleč priti. Toda le nekaj časa je tako kazalo, potem pa je bilo na mah vsega konec.

Narava ga je bogato obdarila: bil je lep in stasit na oko, razumen in pretkan, hladen posloven človek in rafiniran računar — skratka človek, ki se razume na ta svet. Visoko in vitko postavo mu je skoraj vedno ogrinjal eleganten površnik, visoki cilindri se mu je imenitno podal, beli, kratko postriženi brki pa so še poudarili celotni vtis. Kdo ne bi takemu možu dal posojil?

Lord — generalni ravnatelj

In jih je tudi dobil, samo da je znal — drugače ko njegov oče — z njimi kaj početi, zakaj kupil je delnice ene izmed najboljših in najplodonosnejših paroplovnih družb. Pri tem pa je bil zelo oprezen; ni jih namreč kupil naenkrat, nego jih je počasi kupoval preko posredovalcev, sorodnikov, znancev in majhnih borznih mešetarjev, tako da jih je dobil zelo poceni in ni z njihovim nakupom pri nikomer zbudil pozornosti.

Nekega lepega dne je imel zbranih toliko delnic, da je mogel nastopiti na običnem zboru kot glavni delničar in diktirati svoje pogoje. Ostali delničarji so bili izprva presenečeni, potem osupli, naposled pa so se le potolažili, ko so videli, da lord Kysant z nakupi delnic ni imel drugega namena, kakor samo to, da postane generalni ravnatelj.

„Upam, da gospodje ne bodo nič imeli proti temu,“ je smejč se rekel lord.

Te besede je pozneje še večkrat rekel. Vselej, kadar se je lotil česa nenadejanega in so se nasprotniki zgrozili od gorostasnosti njegovih načrtov, se je skrivnostno nasmešnil in rekel plehke besede:

„Upam, da gospodje ne bodo nič imeli proti temu.“

Navadno res niso nič imeli, ker so mu slepo zaupali. Toda tega zaupanja bi bilo hitro konec, če bi bili ljudje vedeli, da je bilo lordu

lahko kadar hočete, če le plačate primerno vstopnino.

Vzporedno z njimi pa se razkazujejo na obali zagorele, vitke postave mladih Havajcev. Tako se zdi, kakor bi bili zrasli z morjem: plavajo ko ribe, gostje na motornih jahtah pa namerjajo daljnogled v vodo, kadar se ta smejoča se bronasta telesa zaženejo v morje, da poiščejo deset metrov globoko na koralnih klečeh novce, ki jim jih gospoda meče v vodo.

Pri drugi priliki se razkazujejo kot jahači na valovih — umetnost, ki je razen njih ne razume nihče na svetu. Ozko, dolgo deščico vržejo na val, potem se še sami zaženejo nanjo in tako drse po več sto metrov daleč od obrežja, ne meče se za butanje penečih se valov. In v tem jahanju na valovih se je ohranil še kos neugnanega naravnega veselja, ki je nekoč napravilo iz Havaja zemeljski paradiž...

do njegovega ravnateljskega mesta samo zato, da je mogel služiti edini svoji strasti: hazardiranju! Kdor je tega moža videl, ta elegantni, nekoliko naprej sklonjeni, vitki tip modernega Angleža, moža s fino oblikovano aristokratsko glavo, malce osivelimi sencami, finim nosom in trudnimi trepalnicami nad svetlosinji očmi, je moral na prvi pogled vedeti, kje si je takega moža najlažlje predstavljati: na dirkališču!

Usodna igralska strast

In tam je bil res skoraj noč in dan. Zakaj od svojega očeta ni podedoval samo ljubezni do konj, nego tudi strast za stavljenje. Zato ni nikdar zamudil nobene dirke. Pa tudi drugače je Kysant strastno igral: poznal je vse kvarte, kajpada tudi ruleto in še kaj hujšega; toda ko je postal generalni ravnatelj paroplovne družbe „Royal Mail“, mu ni bilo več do neznatnih vsot in nepomembnih stav.

Staviti sto funtov na konja? Kaj je to njemu bilo! Sedem sto funtov (200.000 Din) v eni noči izgubiti pri pokru? Malenkost! Toda tvegati milijon funtov! To bi bilo nekaj zanj! In tako si je ustvaril potrebni temelj: na hrbtu družbe, ki ji je bil generalni ravnatelj, je začel igrati, staviti, riskirati, spekulirati. Dvoje moramo pri tem pribiti: prvič, da je imel lord Kysant izpočetka dosti sreče pri spekulacijah, in drugič, da ni nikoli spekuliral za svoj žep.

Spekuliral je na paroplovni borzi, kupoval manjše družbe, napravil iz že poprej ugledne družbe „Royal Mail“ eno izmed največjih paroplovnih podjetij in hotel z njo prekositi „Red Star“ in „White Star“ in še druge velike paroplovne družbe. Njegova družba naj bi postala največja, da bo mogel kot generalni ravnatelj dobiti vse večja in večja posojila in spekulirati z vse večjimi in večjimi vsotami! Tak je bil njegov namen!

Sreča je bila izprva z njim in lord Kysant je zaslovel kot najsposobnejši mož vsega angleškega pomorstva. A le prekmalu je prišel konec. Njegove spekulacije niso postajale samo večje in večje, postajale so tudi čedalje drzejše in nevarnejše — in ko se je prva stvar izjalovila, se je vse podrlo. Čez noč se je „Royal Mail“ zrušila, udušili so jo dolgovi — dobro zasidrano in varno podjetje je zdrknilo v prepad, kamor ga je sunil brezvesten spekulat. Ne pozabimo: Kysant ni spekuliral za svoj žep, toda ne bi bil smel sklepati za hrbtom običnega zbora in upravnega sveta družbe toli daljnosežnih kupčij, da je z enim samim neuspehim poslom upropastil celo podjetje in pognal skoraj deset tisoč ljudi na cesto.

Angleži ne poznajo šale!

Angleži so ga zgrabili brez usmiljenja, brez sentimentalnosti: aretirali so lorda v kljub njegovemu zvanečemu imenu, postavili ga pred sodišče in brez odlaganja izvršili proces. Zdaj sedi lord Kysant že nekaj let v ječi in jih bo še nekaj presedel. S tem se je njegova karijera za vselej končala, zakaj Angleži so konservativni in mu nikoli več ne bodo dali prilike, da bi kdaj

prišel do veljave v katerikoli panogi gospodarskega udejstvovanja.

Zanimivo na tem človeku je, da nikoli ni bil ustvarjajoč in gradež talent; znal je le tako dolgo postavljati kamen na kamen, dokler so se mu spekulacije posrečile. Tudi Stinnes je na svoj način spekuliral, toda znal je tudi izrabiti položaj, izrabiti konjunkturo: lord Kysant pa je izrabljaj samo — srečo! A sreča je opoteča. Tako je moral pasti, ko ga je sreča zapustila.

— V ponedeljek je divjala nad Ljubljano strašna nevihta s ploho, viharjem, treskanjem in točo. Strela je udarila v paviljon na velesejmskem prostoru, kjer je nameščena higijska razstava. Paviljon je pogorel do tal. Škoda cenijo na 1 milijon Din.

— V Nemčiji prihaja do čedalje hujših izgrediv med komunisti in hitlerjevci. Zadnje nedeljo je bilo samo v Altoni 12 mrtvih. Vlada je prepovedala manifestacije po ulicah in napoveduje preki sod, če pojde tako dalje.

— Romunija je preteklo nedeljo volila nov parlament. Zmagala je narodna kmeška stranka.

— Naša rojakinja Ita Rina bo igrala glavno vlogo v zvočnem filmu „Fantóm Durmitorja“. Film bo vrtela neka berlinska družba v naših krajih.

— Sedanjemu predsedniku ameriških Združenih držav Hooveru očita ameriški pisatelj J. MacGabe, da je pred 30 leti v Afriki trgoval s sužnji. To je seveda zbudilo po vsej Ameriki ogromno senzacijo. Ali očitke drži, se danes še ne da ugotoviti; treba pa ga je vsekako vzeti z rezervo, že za to, ker bodo v Ameriki čez nekaj mesecev volitve in je pred volitvami že stara navada po vsem svetu, da je treba političnega nasprotnika pobiti v tla.

— Pekojni „kralj čevljev“ Tomaž Bača je zapustil svoji vdovi 5, sinu Tomažu pa 25 milijonov Kč.

— Avstriji je svet Zveze narodov dovolil 300 milijonov šilingov posojila, morala pa se je odpovedati priključitvi k Nemčiji.

— Še ta mesec dobimo srebrne novce po 10 in 20 Din. Potem pojdejo „kovači“ v pokoj.

— Pretekli teden se je v hribih smrtno ponesrečil znani slovenski učnjak na ljubljanski univerzi profesor botanike dr. Fr. Jesenko.

— Ameriški predsednik Hoover si je znižal plačo za 20 odstotkov na 60 tisoč dolarjev na leto, ministri pa za 15 odstotkov.

— Angleški zdravnik Lawson je izračunal, da je človek, ki tehtja 70 kil, vreden — ne glede na to, ali je pameten ali bedak — 50 Din. Po svoji snovi namreč.

— Avtomobil na tračnicah so uvedle avstrijske železnice na progi Dunaj-Semmering. Vozi s hitrostjo 100 km na uro, ne ropota in ne trese.

— Avtotaksiji so izvoščke v Zagrebu tako izpodrinili, da jih je le še deset.

Ne ve še!

„No, mali, kakšno pa bo danes vreme?“

„Prav žal, do zdaj s tem še nimam opravka — morate se obrniti na plačilnega!“

Tragedija Napoleonovega sina

Jutri poteče 100 let, kar je v pregnanstvu umrl „Orlič“ vojvoda Reichstadtski, sin Napoleona in avstrijske princese

20. marca leta 1811. je Marija Luiza, hči avstrijskega cesarja, rodila Napoleona Franca, prvega in edinega zakonitega sina Napoleona Bonaparta. Porod je bil težak in zdravnik je moral Napoleona vprašati, ali mu je več do matere ali do otroka...

Strašna izbira! Veliki vojskovodja v srcu ne ljubi Avstrijke; oženil se je z njo samo zato, da mu rodi stanu primerne otroke. Zato mora ostati pri življenju. Toda otrok, prestolonaslednik, ki je že v materinem telesu rimski kralj —? Kaj bo z njim? Čudno: Napoleon niti trenutek ne dvomi o tem, da bo njegov otrok sin — in tega sina je tudi treba rešiti!

Kaj stori Napoleon? Zdravnika, ki mu je povedal, da bo treba mater ali pa otroka žrtvovati, in ne ve, kaj naj stori, cesar nahruli:

„Storite, kar veste in znate, in ne mislite na to, da imate posla s cesar-

cije in prosilce — dvanajst let pozneje, ko je mladi orlič živel kot ujetnik na dvoru svojega avstrijskega deda, mu niso priznali niti vojaškega čina njegovih bratrancev istih let, avstrijskih nadvojvod — čeprav je njegov čemerni vzgojitelj Dietrichstein sam izjavil, da Napoleonov sin lahko vkljub svoji mladosti tekmuje v poznavanju vojaške taktike z marsikaterim sivolasim oficirjem.

*

Mladi Reichstadtski vojvoda, ki ga je, dokler je bil Napoleon še mogočen, ves svet oboževal, nima na Dunaju nikogar več, da bi mu privoščil prijazno besedo. Ko mu je deset let, umre njegov oče na Sveti Heleni. Toda njemu sporoče to šele čez več mesecev. Tudi matere tako rekoč nima — zakaj Napoleonova žena živi s svojim ljubimcem Neippergom v Parmu in se za sina ne zmeni.

Enega edinega prijatelja je imel nesrečni cesarski princ: stotnika Prokeša, ki se je bil ravno vrnil iz Orienta in poročal cesarju in knezu Metternichu o grških bojih za svobodo. Toda tudi tega prijateljstva mu ne privošijo. Ko je Prokeš predlagal, da bi mladega Napoleonovega sina postavili za grškega kralja, je Metternich udaril s pestjo po mizi: „Ta dva človeka mi bosta še svet na glavo postavila!“ In je poslal Prokeša v Italijo.

*

Nekaj mesecev nato je dobil vojvoda Reichstadtski pljučnico. Ko je Metternich to zvedel, je cinično rekel: „Tuberkuloza je za enaindvajsetletne smrt!“

Umirajočemu so mu prinesli na smrtno posteljo zlato zibelko njegovega rojstnega mesta Pariza. In preden je mladi orlič izdihnil, je rekel besede, ki so le predobro označile tragiko njegovega življenja:

„Zibelka in grob sta mi vsa zgodovina!“

Za bistro glave

5.

ALI JE TO SPLOH MOGOČE?

Bambičeva rodbina šteje z roditeľjema vred pet oseb. Zato se zdi skoraj neverjetno, da hodijo štirje Bambiči v šolo. Kako je to mogoče?

REŠITEV PROBLEMA ŠTEV. 4 (Kaj bi vi storili?)

Zbudil bi se!

Naše nagrade in žrebanje

Čim bolj se približuje dan žrebanja, tem bolj nas naši cenj. naročniki, v kolikor še niso poravnali naročnine, prosijo za kratko odgoditev, vsaj še za nekaj dni po prvem, da zberejo denar za naročnino. Ker je med njimi mnogo takih, ki so naročeni na naš list že od prve njegove številke, čutimo do njih dolžnost, da jim ustrezno, čeprav nam je težko zaradi tistih cenj. naročnikov, ki so naročnino že poravnali. Prepričani smo, da bodo le-ti razumeli težko stališče svojih manj imovitih tovarišev, ki si do da-

ELIDA
Favorit
MILO

FAVORIT Vas ne bo nikoli razočaral!

Isti izpolnjuje vsa Vaša pričakovanja, ker neguje in polepšuje Vašo polt... ji ohrani naravno lepoto in svežost, a Vas obda s svojim nežnim, finim vonjem. Vaš favorit je Elida Favorit milo.

HUMOR

Defektiv

Dr. Dreta je vedel, da ga žena vara.

Dr. Dreta ni vedel, s kom.

Dr. Dreta je moral za teden dni odpotovati.

Ko se vrne, povabi k sebi vse svoje dobre prijatelje in jim reče:

„Izmislil sem si zabavno igro. Pred tednom dni sem nekam skril Prešernove poezije. Za tistega, ki jih najde, imam pripravljeno veliko presenečenje.“

Prijatelji so iskali.

Že čez tri minute se je knjiga dobila. Našel jo je dobri Dretov prijatelj dr. Mrna.

In dr. Dreta mu je za veliko presenečenje pripeljal mastno klobuto.

Knjiga je bila namreč skrita v spalnici pod zglavjem...

Upniki in dolžniki

Ksenofon Meninaeidepoulos iz Aten piše staremu dolžniku, ki se že več mesecev ne zmeni, da bi poravnal svoj dolg:

Komu sem prodal blago, pa mi ga ni plačal? Vam! Kdo je obljubil, da bo račun za 23.600 drahem poravnal v 60 dneh? Vi! Kdo me pusti že devet mesecev čakati, ne da bi se le zgenil? Vi! Kdo je slepar, lažnivec in tat? — Vaš udani Ksenofon Meninaeidepoulos.

Tvrdka Braun & Grün iz Tarnova je poslala trgovcu Rzeszovu v Szczecinu opomin za poravnavo že zdavnaj zapadlih 860 zlotov. Čez tri dni je dobila od Rzeszova tale odgovor:

Prejel sem vaše c. pismo z dne 17. t. m. in vam sporočim, da sem znesek 860 zlotov danes odposlal na vaš naslov. Zaradi vašega nezaslišanega pisma pa sem prisiljen pretrgati z vami vse poslovne zveze in izjavljam, da poslej ne bom pri vas vzel niti centimetra več kakega blaga. Če bi bil vaš zastopnik vendarle tako predrzen in nesramen, da bi stopil v mojo trgovino, bom prisiljen, da mu pripeljem v tisti del njegovega telesa, ki je najbolj okrogel, tako brco, da si bo na trotoarju zlomil svoj krivi nos. — Z odličnim spoštovanjem Boleslav Rzeszov.

Pripis: Tako bi vam pisal, če bi imel teh 860 zlotov. Ker pa v tem trenutku ne razpolagam s tolikšno vsoto, vas moram prositi, da še malo potrpite in mi nemudoma pošljite še dvanajst tucatov nogavic, št. 37 do 42 kakor zadnjič. — Z odličnim spoštovanjem Boleslav Rzeszov.

Nič ne de!

Kačur bi rad vzel vilo v najem. Nasled odkrije nekaj primernege.

„Ta vila se odda v najem?“ vpraša oskrbnika.

„Da,“ odgovori le-ta, „samo brez otrok.“

„Nič ne de,“ meni veselo Kačur, „saj jih imamo sami!“

Po ovinkih

Marijan igra z znanecem šah. Marijan dobi prvo igro. Marijan dobi drugo. Marijan dobi tretjo.

„Ali nočeš več igrati?“ vpraša znanec Marijana, ki se je zehaje naslonil nazaj.

„Ne, truden sem. Kaj tako rad šah igraš?“

„Od sile rad,“ navdušeno pritrdi znanec.

„Zakaj se ga pa potem ne naučiš?“ vpraša nedolžno Marijan.

Uprava.

jem! Mislite si, da pomagata navadni trgovčevi ženi v predmestju St. Antoine!“

Zdravniku se posreči rešiti mater in otroka. „Trgovčeva“ žena leži v postelji, katere čipke so stale francoski narod 120.000 frankov. Sel, ki je sporočil veselo vest francoskim velikašem in plemičem, je dobil dosmrtno letno pokojnino 10.000 frankov. In Napoleon, najsrečnejši oče na svetu, Napoleon, ki je tisti dan ustanovil svojo dinastijo v Franciji, je podaril Parižanom vse vino, kar so ga premogle cesarske kleti, in vse kure in piščance, kar so jih mogli pokupiti njegovi ljudje — da bo narod dostojno proslavil veliki dan.

*

Julija 1832, ena in dvajset let pozneje, je umrl v cesarskem Schönbrunnu na Dunaju slaboten jetičen mladenič — v isti sobi, kjer je prebival veliki Napoleon, njegov oče, ko je zavzel Dunaj.

Tisti dnevi okoli 22. julija so bili na Dunaju posebno viharji in polni neviht. Strela je udarila celo v cesarski grad: veliki železni orel, ki je kraljeval nad glavnimi vrati, je vrglo na tla, da se je razpočil na dvoje. Slabo znamenje!

Drugo jutro je mladi Napoleonov sin umrl...

Tragična je zgodovina tega 21letnega življenja. Ko je bil še v zibelki, je sprejemal kot rimski kralj deputa-

Loterijska srečka

Povest s kmetov. — Zapisal B. R.

Nekega dne je moral Mozoljev Miha lastnoročno popraviti zid svojega zemljišča, ki je mejil na vaški ribnik. Mozoljev Miha je bil namreč trd na denar, in če je le mogel, je sam opravil vsa rokodelska dela pri hiši, da mu ni bilo treba plačati tujih ljudi.

Ko je bil že skoraj gotov, se je nekoliko preveč nagnil in štrbunknil v vodo. Mozoljev Miha ni znal plavati, in kakor nalašč mu je bila voda ob zidu več pedi čez glavo. Otepal se je z rokami na žive in mrtve in vpil na pomoč, pa ga ni nihče čul. Že bi bil moral poslednjič in nepreklicno izginiti v kalni mlakuži, tedaj pa ga je zagledala Jera.

Vrta dekla ni niti trenutek pomišljala. Jadrno kakor petnajstletno dekle je stekla čez travnik in se junaško vrgla v vodo. Ker je znala plavati, je hitro spravila gospodarja in sebe na suho.

Miha je izgubil zavest. Zato ga je Jera kratkoma prijela okoli pasu in ga kakor vrečo odnesla v hišo ter položila na posteljo. Tam ga je drgnila in mu vzdigovala roke, kakor je brala v koledarju, in res je Miha čez nekaj časa odprl oči. Jera je bila vsa srečna.

„Oh, oče, samo da ste še živi!“ je vzkliknila in od veselja so ji solze stopile v oči. „Oh, kako sem srečna!“

Tudi stari je bil srečen. Sicer mu je bilo hudo, da je pri padcu v vodo izgubil zidarsko lopatico, ki je z njo popravljala zid, vendar se je znal toliko premagati, da ni tisti trenutek o tem govoril. Narobe! V prvem navalu hvaležnosti se je celo toliko spozabil, da je prijel deklo za roko:

„Jera, nikoli ne pozabim, da si me rešila iz vode! Hčerka moja, to ti moram poplačati!“

In res je zvečer, ko je stvar dodobra premislil, poklical deklo v hišo, potegnil iz žepa veliko usnjato možnjo in vzel iz nje z obrazom človeka, ki mu pulijo zob, desetak.

„Na, Jera, tule imaš obljubljeno plačilo! Deset dinarjev, to je ravno toliko kolikor stane srečka gasilske loterije. Kupi si jo, pa boš zadela dvajset tisoč dinarjev!“

Jera je hvaležno vzela denar.

*

Čez nekaj dni jo je stari vprašal, ali si je že kupila srečko.

„Sem, oče!“

„Katero številko pa imaš?“

„Katero številko?... Čakajte... številko 34.“

„Vidiš, to je lepo! To me vese-li!“ je rekel stari in številko na tihem ponovil, da je ne pozabi. „Samo glej, da je ne izgubiš!“

„Ne bojte se, oče! Pazila bom nanjo kakor na svoje oči!“

„Namreč... veš... če bi se bala, da je ne izgubiš, mi samo reci, pa ti jo jaz spravim. Zaklenem jo v omaro.“

„O, ne bom je izgubila, oče! Lahko ste brez skrbi!“

*

Miha se je že skoraj potolažil nad neodpustljivo razsipnostjo. Tedaj pa je nekega dne doživel pri

vaškem brivcu, kamor je vsak teden hodil zastoj časopise, nemilo presenečenje.

V časopisu je bil namreč objavljen izid gasilskega zrebanja. Na vrhu dolge vrste številke je bilo natisnjeno z velikimi črkami, ki so kakor ognjeni snopi zaplesali pred Mihovimi očmi: „Glavni dobiček 20.000 Din v gotovini je zadela številka 34.“

Staremu Mozolju je bilo, kakor da ga mora zadeti kap. S tresočimi se rokami je odložil časopis, se pozabil posloviti od brivca, in globoko zamišljen z velikimi koraki odšel domov...

Jera je ravno pripravila kosilo: ajdove žgance z mlekom. Stari je sedel za mizo, toda danes mu ni šlo v tek. Ona vest v časopisu ga je stiskala za grlo.

„Ježeš, le kaj vam je danes, oče?“ se je vznemirila Jera.

„Kaj bi mi bilo? Nič mi ni!“

„Pa vendar niste bolni?“

„Kaj ti nisem rekel, da mi nič ni?“ je zagodrnjal stari.

Prihodnje dni je Jero skrivaj opazoval. Ali že ve, da je zadela 20.000 Din? Kako neki! Saj nikamor ne gre! Kako naj bi potem zvedela!

Mozoljev oče je prestajal pek-lenske muke.

Čas je hitel! In Miha je vedel — saj je bral v časopisu! — da do-bitki, ki jih nihče ne dvigne, v treh mesecih zapadejo v korist gasil-skega društva!

Mozoljev oče ni mogel več jesti ne piti ne spati. Kar vidno je hujšal. Najmanj stokrat se je bil pri-pravil, da obrne pogovor na srečko, pa mu ni šlo in ni šlo z jezika. Ena sama neprevidna beseda — in dekla bi vse vedela!

Nekega dne pa je Mozoljev oče vstal ves izpremenjen. Okoli ten-kih, bledih ust mu je igral lokav nasmešek. Pogrnal je!

Prvo, kar je tisto jutro zapove-dal Jeri, je bilo, naj zakolje kokoš, najbolj tolsto kokoš, in naj dene v ponev dve žlici masti. Potlej je sam stopil do oštirja in prinesel pol li-tra evička. In naposled je dal dekli denar in ji velel, naj kupi pri šta-cunarju deset dek kave in četrt

kile sladkorja. Jera se je na tihem izpraševala, ali niso oče zblazneli.

Toda kako je šele odprla usta in oči, ko ji je stari rekel, naj po-grne za dva in naj sede za mizo.

A presenečenj še ni bilo konec! Ko sta pokosila, je stari začel kar brez uvoda:

„Stvar je namreč ta, Jera... Pazi, kaj ti povem, hčerka moja! ... Ože-niti se mislim!“

„Ježeš, oče, kaj res?“ se je za-čudila. Toda koj si je rekla, da ne-mara ni bilo prav, da se je začu-dila. In zato je popravila: „Zakaj ne, oče? Saj ste še čvrsti!“

„No, če tudi ti tako misliš, pa se kar vzemiva — kaj praviš?“

Najprej pečena kura, potem vi-no in kava — presenečenj je bilo toliko, da je bila Jera na marsikaj pripravljena — na kaj takega pa vendarle ne!

„Oče se šališ...“

„Zakaj bi se šalil!“ jo je zavrnil kmet. „Poglej, stvar je takale. V leta prihajam, brez otrok sem in tudi sorodnikov nimam. Vidiš, ne bi maral umreti kakor zapuščen pes na cesti... Potem pa... človek vendar ne sme biti živina in mora imeti nekaj srca in vedeti, kaj je hvaležnost... Kaj misliš, da sem po-zabil, da mi je Jera, moja dobra Jera rešila življenje... zato, vidiš...“

Skratka, Mozoljev Miha je na-štel tako tehtne razloge, da je na-posled vrlo deklo, ki ji je tako ne-nadejana sreča zmešala možgane, vendarle prepričal, da misli zares.

Drugo nedeljo so bili že oklici in čez štirinajst dni je bila poroka. Vsa vas se je zbrala v cerkvi in vsakdo je hotel čestitati mlademu zakonskemu paru. Toda Miha je jadrno odpeljal svojo ženo domov in zaprl vrata pred radovedneži. Veselo si je pomel roke in se obrnil k ženi:

„No, Jera, hčerka moja, kam si dela številko?“

„Kakšno številko?“

„I, loterijsko številko!“

„Loterijsko številko?“

„Saj vendar veš... tisti desetak, ki sem ti ga dal... Kaj se delaš ne-vedno...“ je nestrpno rekel Mozolj.

Mlada žena se je prisiljeno za-smejala.

„Oh, res, tisti desetak!“ je za-tegnila. „Nisem vam še povedala... Saj veste... v loteriji tako malo lju-di dobi... zraven tega pa je bilo lan-sko zimo tako mraz...“

„In?“ je vprašal Mozolj in pre-bledel.

„Kaj sem hotela s srečko! Dese-tak je desetak, pa sem si rajši ku-pila par toplih volnenih nogavic... Ali nisem bolje storila?...“

LISTNICA UREDNIŠTVA

Na prošnjo g. Borisa Rihteršiča radi potrjujemo, da on ni avtor no-vele „Marina sreča“, ki je izšla v 29. številki, pod šifro „B. R.“ — Da ne bo nesporazuma, izjavljamo, da šifra B. R. v leposlovnem delu našega lista vobče ni kratica g. Borisa Rihteršiča.

Komedija življenja

Bogat, pariški inženjer, ki je bil poročen z zelo lepo, a že dvakrat ločeno ženo, se je zaljubil v mlado plesalko, ki pa je bila na žalost že oddana. Njen prijatelj je bil znan pariški bankir. Toda inženjer je bil lepši in ognjevitější od zakonitega prijatelja. Zato se plesalka ni dolgo pomišljala in je svojemu dotedanjemu prijatelju — bankirju — odpovedala zvestobo. Bila pa je poštena in mu je odkrito povedala, da je vsega med njima konec.

Do tod je zgodba čisto vsakda-nja; služila bi lahko celo spretne-mu žurnalistu, ki bi znal lepo popi-sati plesalkino poštenost, za lep zgled moralne nemoralnosti. Potem pa postane stvar komplicirana.

Zapuščena inženjerjeva žena in izdani plesalkin prijatelj sta bila oba zelo vroče krvi. Izguba ljubezni jima ni šla toliko do živega ka-kor sta pogrešala radosti zakonske skupnosti, ki sta se jim že tako lepo privadila. Toda inženjer z dvema ženama ni imel kaj početi, plesalka pa je bila preveč spo-dobna, da bi imela dva ljubimca hkrati. Po drugi strani je pa bila pametna ženska in je poznala živ-ljenje. Zato je dala bankirju in in-ženjerju pameten nasvet, ki sta ga moža brez pomišljanja sprejela: ker je dvakrat ločeno inženjerjevo ženo tretji mož izdal in ker se je prvi plesalkin prijatelj tudi čutil prevaranega, bi bilo najenostav-nejše, da se oba osleparjenca vza-jemno maščujeta, tako da se poro-čita drug z drugim. Toda v ta na-men se morata najprej seznaniti. To formalnost so sklenili opraviti pri večerji, ki so jo priredili pri neki gospe, seveda brez navzočno-sti inženjerja in plesalke, ki sta se v istem času drugod dobro imela.

Toda pri večerji je prišlo do majhnega presenečenja. Ljubezni-va domačica, ki naj bi ju drugega drugemu predstavila, je z začude-njem opazila, kako sta oba pre-bleдела: dvakrat ločena žena je stala pred svojim prvim možem, ki ga je bila v teku let že srečno pre-bolela! Ker pa sta bila pametna človeka, sta se hitro otresla zadre-ge in sklenila pri steklenici šam-panjca nov dogovor: iz ločenega zakona se je rodilo sveže razmerje. In če nista od tistih dob odkrila česa primernejšega, se še danes ljubita...

K članku „Počitniški sport“ v 29. številki.

smo dobili od našega naročnika g. I. Ž. tele uspele sličice:

Leteči profesor

„Sveča“

Metalec kopja

Teniški matador

**ZGODOVINSKI ROMAN
NAPISAL MICHEL ZÉVACO**

Vodoravno, po vrsti: skok, vest, perot, liker, em, Milan, le, tabes, rabin, Lota, Srem, r. n, pipa, Apel, posel, pešec, et, radič, vi, teloh, harem, amen, raca.

Da ne bo nepotrebnih reklamacij!

Zaradi dopustov dela uredniškega in upravniskega osebja prihodnja številka „Družinskega Tednika Romana“ ne izide v četrtek 28. t. m., nego šele

v četrtek, 4. avgusta t. l.

v zvečanem obsegu s posebno izbrano vsebino z mnogimi slikami, zanimivimi članki in posebno obilnim nadaljevanjem romana „Most vzdihov“. Obveščamo o tem cenj. naročnike in čitatelje in jih prosimo, naj drugi teden ne reklamirajo lista, ker izide naslednja številka šele čez 14 dni. — Naša uprava bo seveda tudi za časa dopustov redno poslovala.

„Moral sem vas delj časa imeti zaprto, kakor je bil moj namen,“ je povzel Sandrigo. „Krivda za to ne zadene mene, in gospa Imperija vam to lahko potrdi. Idite z menoj, gospodična, in ne bojte se. Spodaj vas čaka gondola in že čez nekaj minut boste v objemu nje, ki vas bolj ljubi od vsega na svetu, nje, ki mi je čast, da me šteje med svoje najudanejšje prijatelje.“

Pri teh besedah je Sandrigo ponudil deklici roko.

Toda Bianca jo je prezrla in je šla kraj razbojnika, vsa drgečoč in polna nepojmljivega strahu.

Čudne misli so jo obhajale in neprestano se je izpraševala: Kaj ima njena mati skupnega s tem človekom? Podzvestno je čutila, da ne bo v palači svoje matere nič bolj na varnem kakor v tej sobici, ki jo zdaj zapušča.

Toda ko je bila zunaj in ji je zasijalo toplo solnce v obraz, ko je začula krike pouličnih prodajalcev in popevke mornarjev, ki so razkladali blago z ladij, zadržanih na nabrežju, so jo mahoma minile vse črne slutnje in ves strah.

Globoko je zasopla sveži zrak in obraz ji je zasijal od sreče.

Sandrigo jo je gledal in v očeh mu je gorel ogenj strasti in občudovanja. Toda opazil je, da on ni edini Biancin občudovalec. Mornarji, pa tudi meščani so se obračali za njo in na glas dajali duška svojemu občudovanju nad toliko mladostno lepoto in svežostjo. Zato je naglo krenil k čolnu in deklico povabil, naj sede kraj njega.

Pol ure nato je bila Bianca v objemu svoje matere.

Ko se je prvo veselje nad nenadnim svidenjem nekoliko poleglo, je Imperija prišla Sandrigo za roko in rekla s čudno drgečočim glasom:

„Otrok moj, to je gospod Sandrigo, poročnik pri strelcih beneške armade in moj dober prijatelj. Le njemu se moram zahvaliti, da te danes vidim zdravo in živo. Ljubi ga, Bianca, zakaj vreden je tvoje ljubezni, prav tako kakor je vreden moje.“

Bianca je prebledela.

Njen pogled je zletel od matere k Sandrigo.

In zdajci jo je spet obšel neznan strah kakor prej.

Strah jo je postalo prav tako matere kakor Sandrigo.

„O, Juana!“ je zamrmrala, „moja dobra varuhinja, kje si?... In ti, moj plemeniti, neznani zaščitnik, ki si me znal z enim samim pogledom utešiti in pomirti, kje si?“

XXXVIII

Dva tигра

Ko je Sandrigo, pijan od veselja in ponosa, zapustil Imperijino palačo, je odšel iz Benetk in zavil po poti proti piavski soteski.

Proti devetim zvečer se je ustavil v vasi Nervesi in stopil v samotno koč.

Tam je bilo zbrano kakih petnajst mož.

Ležali so na tleh okoli ognja, in eden izmed njih je neprestano nakladal dračje. Toda očitno niso spali, zakaj ko je Sandrigo vstopil, so vstali in ga pozdravili.

Sandrigo je pogledal po teh moških, ki jih je bil s trudom zbral v štirih mesecih; bili so vse, kar mu je še ostalo od nekdanjih gorskih čet.

Toda videli smo, da razbojnik ni držal križem rok in da si je znal ustvariti v Benetkah morda še strašnejšo armado.

V njegovih očeh je gorel ogenj mrkega zadovoljstva.

„Ali so že vsi zbrani?“ je vprašal. „Koliko jih je še gori?“

„Vsega skupaj šest,“ je odgovoril eden izmed mož, ki se je zdel, da je prvi za Sandrigom. „Štirje pred vhodom v jamo, dva pa pred vrati v votlino, kjer je ujetnik zaprt.“

„Hudič je z nami,“ je rekel Sandrigo. „Toda ne smemo izgubljati časa.“

„Da, Scalabrino se je dva dni klatil tod okoli in bi se utegnil spet vrniti.“

„Scalabrino se ne vrne več!“ je rekel poglavar. „Stari računi so poravnani.“

Razbojniki so se stresli.

„Ne pozabite, kaj sem vam obljubil,“ je povzel Sandrigo. „V votlini je zaklad. Zato jo morate preiskati od vrha do tal. In ko ga najdete, bo polovica vaša.“

Razbojnikom so se zablistale oči in nekateri so od veselja na glas zakleli, čeprav je drugače vladala med njimi stroga disciplina, kadar je bil poglavar navzoč.

„Na pot!“ je velel Sandrigo.

V nekaj trenutkih so bili razbojniki zunaj in se razkropili na vse strani. Gotovo so bili že poprej dobili navodila, kaj morajo storiti. Sandrigo je odšel poslednji in zamišljeno zavil proti Črni jami. Ko je bil le še kakih tisoč korakov od nje, je legel za nekim grmom na tla in čakal.

Čakal je skoraj celo uro.

Tedaj je prestregel nočno tišino zategnjen žvižg.

„Storjeno je!“ je zamrmral razbojnik.

To rekši je vstal in brez posebne opreznosti krenil proti jami. Ko je prišel do nje, je vstopil.

Brleča luč plamenice je za silo razsvetlila prizor, ki se mu je odkril.

V kotu so ležali štirje možje, trdno povezani, drug kraj drugega, s hrbtom obrnjeni h granitni steni.

„Dva smo morali ubiti,“ je rekel Sandrigov poročnik.

Sandrigo je malomarno odmahnil z roko.

Pogledal je po ujetnikih in velel:

„Razvežite jih!“

V trenutku so bili ujetniki razvezani in na nogah.

„Poslušajte,“ je rekel Sandrigo. „Bili ste nekoč v moji tolpi. Izneverili ste se mi in se priključili človeku, ki ni naš in ne bo nikoli naš. Bil sem v Benetkah. Tam sem prišel v stike z nekaterimi ljudmi, in od njih sem izvedel resnico o tem človeku, ki je prišel sejat zmedo v naše vrste. Ali veste, kdo je ta človek, ki ste si ga tako slepo izbrali za poglavarja? Eden izmed glavnih zaupnikov Sveta desetorice. Njegov načrt je bil kaj enostaven: hotel je vlti zaupanja gorskim četam in jih drugo za drugo privedi v Benetke, da jih tam plove.“

„Lažeš!“ je rekel eden izmed ujetnikov.

Sandrigo je vstal, pritisnil cev svoje pištole na čelo moža, ki je rekel te besede, in vprašal:

„Ali si prepričan, da lažem?“

„Lažeš!“ je ponovil ujetnik s trdnim glasom.

Začul se je pok.

Nesrečnež se je zgrudil z razbito lobanjo na tla. Mrmranje plahlega občudovanja je preletelo razbojnike.

Sandrigo je hladnokrvno sedel na nekako pručko, ki so mu jo prinesli koj po njegovem prihodu.

„Naj nadaljujem,“ je povzel. „Ali se hočete vrniti k nam? Ali hočete povedati svojim zapeljanim tovarišem, kar sem vam pravkar povedal, in jih obvestiti o strašni nevarnosti, v katero drve? Če ste možje, če ste pravi razbojniki, boste na to pristali in tako rešili svoje brate. Jaz pa bom pozabil prošlost in vam dovolil, da si razdelite zaklade, ki so tu skriti. Odložite se takoj!“

„Sprejem!“ je rekel eden izmed ujetnikov.

„Sprejem!“ je rekel drugi.

„In ti?“ je vprašal Sandrigo in se obrnil k tretjemu.

„Jaz pa rečem, kar je rekel ubogi Luigi: Lažeš!“

„Tak si pripravljen iti za Luigiem?“ je zarenčal Sandrigo.

„Da, rajši, kakor da bi koga izdal. Vidva pa bosta tudi prej ali slej plačala za svojo strahopetnost... Udari, Sand...“

Nesrečnež ni utegnil dogovoriti. Naglo ko blisk je Sandrigo dvignil bodalo. Rezilo se je do ročaja zasadilo v razbojnikove prsi. Izdajalca sta se blede obrnila proč.

„Vama je odpuščeno,“ je rekel Sandrigo. „Zdaj sta naša, kakor se ne bi bilo nič zgodilo.“

Pobesila sta glavo in nekaj zamrmrala v zahvalo.

„Pazi nanju!“ je Sandrigo šepnil svojemu poročniku na uho, „in če opaziš količkaj sumljivega, udari brez usmiljenja!“

Na glas pa je rekel:

„Zdaj pa preiščite jamo!“

Kriki veselja so sprejeli te besede, na katere so razbojniki tako nestrpnost čakali. Plamenice so zagorele in kmalu se je začulo udarjanje cepinov v granitno steno.

Sandrigo pa je zavil s plamenico v roki v ozadje jame.

Ustavil se je pred dobro zapahnjanimi vrati in prisluhnul. Vse je bilo tiho.

V 24 urah

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrob in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Ljubljana

„Pa vendar ni mrtev?“ ga je izpreletelo.

Brez nadaljnega pomišljanja je odrinil zapah in vstopil.

Luč plamenice je razsvetlila temnico.

V najbolj oddaljenem in najtemnejšem kotu je ždel sključen na tleh neki mož. Obleka mu je v capah visela na telesu, shujšan je bil in upal, le oči so mu gorele v čudnem ognju.

Ta mož je bil Bembo.

Ob pogledu na neznanca, ki je prihajal s plamenico v roki in z golim bodalom za pasom — rezilo je bilo še rdeče od krvi! — se je Bembo začel tresti po vsem životu.

„Prišli ste, da me ubijete!“ je zajeceljal. „Oh, saj vidim! Nečloveškemu Rolandu še ni dovolj osvete... ubiti me hoče!“

„Pomirite se!“ je rekel Sandrigo.

Bembo ga ni razumel.

„Kaj nisem že zadosti poplašal?“ je nadaljeval z visokim in cvilečim glasom, kakršnega imajo otroci, kadar jih prevzame nerazumljiv strah. „Oh, saj priznam, moj zločin je neodpustljiv, in zdaj, ko sam trpim, lahko presodim, koliko je moral šele Roland trpeti zaradi mene. Toda vse ima svoje meje, in tudi pravica do kaznovanja se nekje neha! In potem... povejte Rolandu, da je tudi on samo človek kakor jaz. Oh, povejte mu!... Povejte mu, da je najvišja pravica v rokah Boga. Da, Boga samega! Zakaj če Bog hudo udari, zna tudi odpustiti tistim, ki se skesajo... in jaz se kesam, oh, kako se kesam! Vse te peklenške minute, ki jih tu trpim, ne počnem drugega, kakor da prosim odpuščanja in milosti!... A nihče me ne sliši!“

Kardinal se je plazil po kolenih in se trkal na prsi.

Sandrigo ga je gledal z začudenjem in neskončnim prezirom.

„Glej,“ si je rekel, „glej, kaj napravi trpljenje iz človeka! In ta človek je bil strašen in vse se ga je balo. Nič mu ni bilo sveto, brez obzirov je hodil svojo pot, nobene ga zločina ga ni bilo strah — in zdaj je kakor otrok, ki se trese ponoči in kliče do jilo na pomoč. Fej, gnusi se mi! Če ne bi bil prisegel, da ga pripeljem pred Foscarija, bi ga pustil, da tu strohni!“

Na glas pa je surovo rekel:

„Nehajte, gospod kardinal, in vstanite! Saj ste vendar cerkven knez, tako mi vseh hudičev! Človek bi moral pred vami klečati, ne pa da se vi plazite po kolenih pred mojimi nogami. Vstanite, prosti ste!“

Bembo je odrevenel in se ni zgenil.

„Prost!“ je zajeceljal.

„Ali vam moram še enkrat povedati? Prosti ste, in če hočete, lahko svobodno odidete odtod in se vrnete v Benetke, kjer vas čaka vaša družba in cerkev in doži!“

Sladko sadje za zimo

Sadje je zdravo, zato je dobro, če ga lahko tudi po zimi uživamo. Kako pripravimo mezge in kompote iz ribeza, kosmulje, malin in jagod.

RIBEZOVA MEZGA

Rdečemu grozdju (ribezu) odtrgaj peclje, potem ga operi in pretlači. Za vsako kilo grozdja vzemi tri kg sladkorja. Deni ga na ogenj in mešaj, dokler ni dovolj gost. Potem ga deni, ko je še toplo, v čiste kozarce, zaveži pa šele drugi dan.

KOSMULJEVA MEZGA

To mezgo napraviš prav tako, le da vzameš na vsako kilo kosmulj le pol kile sladkorja. Sadeže duši na ne prevročem ognju, da jih boš laglje pretlačila.

MALINOVA MEZGA

Izbrane suhe maline pretlači in pripravi mezgo prav tako kakor prej.

CELE KOSMULJE

Velikim in še trdim sadežem potrgaj peclje in muhe, ne da bi jih poškodovala, potem pa vsako kosmuljo nekajkrat prebodi z zobtrebecem. S tem dosežeš, da sadeži ne bodo razpokali in da se bo sladkor laglje vanje vpil. Na vsako kilo kosmulj vzemi prav toliko sladkorja. V gostem, vrelem sladkorju naj se kosmulje sparijo, potem pa naj se vse skupaj hladi 24 ur. Sok potem odlij in dodaj še 10 dek kristalnega sladkorja. Sok še enkrat skuhaj, potem pa dodaj sadeže, ne da bi jih novič kuhala. Napolni manjše kozarce, zaveži jih in kuhaj še 10 minut v sopari.

JAGODOVA MEZGA

Jagode (velike vrtnice) operi, ko bodo imele še peclje, da voda ne more vanje. Na vsako kilo jagod vzemi 70 dek sladkorja in kuhaj dvajset minut, nato pa daj na vsako kilo jagod še žlico citronovega soka in kuhaj še dve minuti. Ko je zmes še topla, jo deni v kozarce in drugi dan zaveži.

SVEŽI KOMPOTI

Sveže kompote moraš hitro pripraviti. Sadežev ne smeš dati v mrzlo vodo in jih šele v tej vodi kuhati.

Zmeraj zavri najprej sladko vodo in kuhaj sadeže šele potem. Jagodam in malinam dodaj zmeraj tudi nekaj citronovega soka. Kosmulje in rdeče grozdje moraš bolj sladkati kakor druge sadeže. Kuhaj jih samo malo časa, sicer bo ves sok iztekel in ostale ti bodo le prazne lupine.

Za naše zdravje

ČE OTROCI NOČEJO JESTI?

Če se otroci branijo jedi, jim mora mati zelo prigravljati in jih sama hraniti. Prigravljati pa ne sme biti v grožnjah, ker se s tem otrok prestraši in izgubi še tisto malo teka, ki ga ima. Hrana za take otroke naj bo zelo redilna, da bo vsaj tisto malo, kar pojedjo, kaj zaleglo. Ozirati se moramo tudi na otrokov okus in ga hraniti le s takimi jedmi, ki mu prija. Če vidijo taki otroci tovariše, ki dosti jedo, se jih tudi dostikrat loti poželjenje po jedi. Zato je dobro, če je več otrok skupaj. Drugim otrokom spet jed bolj tekne, če ne jedo doma. Za mestne otroke, ki malo jedo, je najbolj priporočljivo bivanje na kmetih, da se pošteno razgibljejo.

Mati mora zelo paziti, da bo otrok dovolj jedel, ker ji drugače utegne oslabeti in zboleti.

SOLNČARICA

Dokler živimo, delamo, tudi če samo dihamo in prebavljamo. Delo pa vedno povzroča toploto in vsi bi se morali v pravem pomenu besede speči pri živem telesu, če ne bi imeli v telesu samem organov, ki oddajajo nabrano toploto. To so znojnice. Če se zaradi neprimerne obleke ali prehude soparnosti znojnice zamaše, toplota pa se zaradi naporega dela nabira, se nas loti solnčarica s svojimi znaki: glavobolom, srčno slabostjo in nezavestjo. Človeka, ki ga je zadela solnčarica, moramo nesti na svež zrak.

SALATA NA ANGLEŠKI NAČIN

Solato otrebi, sper, prereži in deni v vrelo vodo. V odprtem loncu jo kuhaj, da postane mehka. Potem naj se voda odteče. Na vsako polovico deni košček svežega surovega masla, ki se zaradi vročine v solati samo raztopi. Namestu surovega masla daš lahko tudi raztopljeno.

PEČEN SIR

Ementalski ali polementalski sir razrežeš v enake ploščice. Vsako ploščico pomoči v moko, jajce in drobtine (kakor dunajski zrezek) in speci na vroči masti.

Če še ne veš

Švicarski zdravniki trdijo, da je dobro, če se ju h kolikor mogoče ogiblamo, ker samo polnijo želodec z vodo. Če jih pa moramo imeti, jih uživajmo zvečer in pazimo, da bodo kar moči goste in redilne.

Dve tretjini človeške teže je voda. Ta količina se zmanjša z dihanjem, potenjem in sečjo. Nadomestimo jo s pitjem in uživanjem zelenjave in sadja, ki imata 90% vode.

Pitje med jedjo je slaba navada in dostikrat posledica preobilne količine začimb. Človek zaradi pitja dostikrat hrano premalo prežveči.

Staro sredstvo za preganjanje muh je prekajenje sob z dimom suhih bučnih listov. Tudi duha po lovorjevem olju muhe ne morejo prenašati. Pravijo, da zelo pomaga umivanje oken in pohištva z vodo, kjer je bil štiri do pet dni namočen česen. Vsa ta sredstva so zelo poceni in jih vsaka gospodinja lahko preizkusi.

Če hočeš, da bo tvoj obraz svež in čist, mora biti čisto tudi telo. Koža mora dihati skozi dušnice. Če so dušnice v koži zamašene, se zbere vsa nesnaga iz telesa na obrazu, ki je najbolj dostopen zraku.

Če hočeš postati vitka, ne smeš hujšanja pretiravati, sicer bo postal obraz ostareel, upadel in gubast.

Solnčne pege

Pege so pigment v koži, ki se zbira v obliki rjavkastih madežev. Povzroči jih solnce. Zato se najrajši pojavijo na delih telesa, ki niso pokriti. Kozmetična industrija pozna nebroj sredstev za odpravljanje teh lepotnih nedostatkov, vendar pa niso vsa priporočljiva. Nekatera teh sredstev vsebujejo celo resorcin in žveplo, ki zbiranje pigmenta še pospešuje. Najboljše so maže, ki vsebujejo precipitat, to je živo srebro. Vendar pa utegne povzročiti živo srebro pri ljudeh, ki imajo zelo občutljivo kožo, tudi vnetja. Nevarnost se še poveča, če ti ljudje mažo še nadalje uporabljajo, čeprav opazi, da je koža načeta. Zato je najbolje, da se vsakdo, ki uporablja tako mažo, najprej preizkusi na majhnem

koščku kože, ali mu morda ne škoduje. Za začetek naj vzame mažo z eno odstotnim dodatkom precipitata, potem naj pa, če ni bilo škodljivih posledic, vzame tri- do petodstotno. Namaže naj se zvečer, zjutraj pa naj očisti kožo z bencinom in nato zmoči pege s triodstotnim vodikovim superoksidom. Pege je treba odpravljati več tednov. Lažje se bo pa vsakdo peg izognil. Priporočljive so posebne kreme z zeozonom ali ultrazeozonom. Zadošča pa tudi vsaka krema ali puder, ker njegova tenka plast zadrži solnčne žarke. S tem, da ženske zdaj splošno uporabljajo puder in kremo tudi pri sportu, nevede preprečujejo nastanek peg.

Negovanje lepote

Za negovanje lepote prinašamo nekaj novih gimnastičnih vaj. — Kako si peremo mastne in kako suhe lase, kako si s parokoplujemo obraz in čistimo zobe.

Zadnjič smo prinesli razpored za negovanje lepote v prvih treh dneh tedna. Danes nadaljujemo.

ČETRTEK

Zjutraj: Posebna telovadna vaja.

„Labod“. Lezi na trebuh, dvigni noge in se z rokama oprimi gležnjeve. Prednji del telesa dvigni kolikor mogoče visoko.

Popoldne: Negovanje zob.

S trdo skorjo črnega kruha zdrgni zobe, da postanejo beli. Z zobno svilo očisti tudi presledke med zobmi, da ne bo ostalo na njih niti trohice ostankev jedi.

Zvečer: Umivanje glave.

Mastni lasje: Stolci jajčni beljak, pripravi četrt litra vročega močnega rožmarinovega čaja, vzemi še žličko soli in dve veliki žlici mila v luskah. Vse zmešaj, da se bo dobro penilo. S to mešanico moraš lasišče krepko ma-

sirati. Potem izperi glavo z rožmarinovim čajem, da odstraniš beljak, ki bi se sicer utegnil razkrojiti in lasišču škodovati. To ponovi večkrat. Zadnjič prideni čajno žličko čiste pepelike in skozi cunjico pasiran sok citrone. Lase na solcu posuši, potem jih odrgni s ščetjo in z glavnikom krepko razčeši. Pravilno česanje zaleže prav toliko kakor masaža.

Ali: Vodi za umivanje dodaj žlico sode.

Ali: Lase umij samo z rožmarinovim čajem in jih potem izperi s toplo vodo.

Mastne lase moraš umivati vsak red.

Suhi lasje: Celo jajce raztepi v dveh žlicah mrzle vode in dodaj še žličko glicerina in noževico konico ogljikovo kislega kalija. To zmes zlij na lasišče, ga dobro oteri in potem izmivaj s toplo vodo, dokler ne

bo popolnoma čista. Zadnji vodi za izpiranje prilij nekaj kapljic glicerina in žlico kisa. Posuši lase s frotirko in s prsti masiraj lasišče. Če boš lase sušila z ogrevanjem, bodo izgubili lesk. Ko so še vlažni, jih razčeši. Da bodo dobili pravo obliko, jih tesno preveži z mrežico, zavij v suho ruto in lezi.

Suhe lase umivaj le vsakih štiri-najst dni.

PETEK

Zjutraj: Posebna telovadna vaja.

„Kroženje z nogami“. Lezi na hrbet, položi noge tako, da se bodo stikala kolena in pete, potem pa jih dvigni kolikor mogoče visoko in z njimi kroži.

Popoldne ali zvečer: Parna kopel za obraz.

V visoko skledo nalij vrele vode, dodaj peščico soli in, če imaš pri roki nekaj kamelic, rožmarina ali lipovega cvetja. Sedi k skledi in skloni glavo nad njo. Pokrij jo z debelo otiračo, da bo obraz v sopari. Najprej zapri oči, šele potem počasi sklanjaj glavo čedalje bliže k vreli vodi. Čez

nekaj časa lahko vso odpreš. Čez deset minut obraz posuši in umij v mrzli vodi.

Ali: Plateno cunjico pomoči v vrelo vodo, dobro ožmi in pokrij z njo obraz. Čez tri minute jo deni stran in zamenjaj s flanelasto cunjico, dokler se obraz ne shladi. Kos vate pomoči v vodo za obraz in umij z njim ves obraz. (Konec prih.)

DOM ČASNIKARK

Gospa Margueritte Durand je kupila posestvo Pierrefonds v Franciji, kjer je dolgo prebivala francoska pisateljica Séverine. Da počasti njen spomin, je tam zgradila okrevališče za časnikarke.

V tem domu bodo stanovale časnikarke brez ožira na politično prepričanje in vero ter brez ožira na to, pri katerem listu so sodelovale. Po dva tedna na leto bodo lahko tam prebile brezplačno. Dom se imenuje „La Résidence des Femmes Journalistes“. Odprli ga bodo 1. avgusta. V prvi vrsti bo seveda namenjen časnikarkam, če bo kaj prostora, pa bodo smeli bivati v njem tudi časnikarji.

Iz filmskega sveta

NENAVADNI DOKAZ PRI- LJUBLJENOSTI

Nancy Carroll, ki jo tudi pri nas dobro poznamo, je ena najbolj priljubljenih ameriških igralk. Govoreči film je njeno slavo še povečal, ker dobro govori in poje. Tale mala anekdota, ki jo prinašamo, je prav posebno pokazala, kako je Nancy Carroll priljubljena celo med otroki.

Šef Paramountovega reklamnega oddelka v Hollywoodu je dobil pismo nekega dečka iz majhnega mesta v državi Ohio. Otrok ga je prosil, naj mu pošlje fotografijo Nancy Carroll, in priložil en dolar, vsoto, ki je dosti več, kakor je fotografija vredna. Toda že drugi dan je prišlo iz istega kraja novo pismo, to pot od dečkovih staršev, ki so prosili šefa, naj denar vrne, ker ga je otrok poslal brez njihove vednosti. Denar so takoj poslali nazaj, Nancy Carroll, ki je za ta dogodek zvedela, pa je poslala svojemu malemu prijatelju veliko fotografijo z lastnoročnim posvetilom, razen tega pa še zavojček slaščic.

NOVA VLOGA JOHNA MILJANA

John Miljan je eden redkih Jugoslovancev, ki se jim je v Hollywoodu posrečilo napraviti karijero. To mu je bilo tem lažje, ker so se njegovi starši po rodu iz Zadra, preselili v Ameriko, ko je bilo Johnu šele nekaj let. Deček se je tako z lahkoto naučil

angleščine. Njegova posebnost so vloge zločincev in spletkarjev. Le redkokdaj mu dajo simpatično vlogo. Tako vlogo se mu je posrečilo dobiti v filmu „Titanic neba“, kjer igra hrabrega letalca Griffina.

Letos ima John Miljan dosti dela in je razen omenjenega filma igral še

PHILLIPS HOLMES
in Paramount Pictures

nekaj vlog. V filmu „Milionarjeva prijateljica“ s Clarkom Gablem in Joano Crawfordovo je igral neznajnega politika, ki se poslužuje vseh mogočih sredstev, da doseže svoje namene. V Novarrovem filmu „Sin Indije“ igra razbojnika Jugata, v „Su-

zani Lenox“ z greto Garbo pa cirkuskega ravnatelja.

John Miljan je v Ameriki zelo priljubljen. Največ zato, ker je res prvovrsten igralec. To je važno, ker ni zvezdnik, ampak samo karakterni igralec, ki se v Ameriki zelo hitro menjajo. Slava takih igralcev je navadno kratkotrajna. Plače dobivajo tri sto do tisoč dolarjev na teden.

CHAPLIN, NAJBOGATEJŠI IGRALEC

Med vsemi filmskimi umetniki je Chaplin najbogatejši. Kar igra, je med vsemi tovariši največ zaslužil. Če računamo po dohodninskem davku, ki ga je moral letos plačati, znaša njegovo premoženje 7.687.570 dolarjev (nad 400 milijonov Din). Daleč za njim je Douglas Fairbanks, ki ima „komaj“ 550.000 dolarjev.

NOVA ZVEZDA

Helen Hayes je brez dvoma ena izmed najbolj znanih gledaliških igralk. Čeprav je še mlada, so jo zaradi uspehov na odrih težko pregovorili, da je šla k filmu. Angažiral jo je Metro in ji dal glavno vlogo v filmu „Greh gospe Claudet“. Ta vloga ji je dala dosti prilike, da pokaže svojo nadarjenost. V začetku filma igra mlado in naivno normandsko kmetico, ki zbeži v Pariz z nekim ameriškim slikarjem. Potem postane velemestno dekle, ki ljubi in uničuje. Potem igra spet visoko damo, prijateljico nekega laži-grofa. Razkošne obleke zamenja s kazensko uniformo in naposled postane prostitutka in tatca, da pride

do denarja za šolanje svojega nezakonskega sina. Na koncu filma vidimo izmzgano staro, ki se ji je posrečilo dvigniti sina iz bede in napraviti iz njega koristnega člana človeške družbe, čeprav je morala toliko žrtvovati.

To vlogo, ki je zelo nenavadna in težka, je odigrala Helen Hayes s tako dovršenostjo, da ji je lepa filmska karijera več kakor zagotovljena.

„VELIKA PARADA“ KOT ZVOČNI FILM

Pred leti so kazali po vsem svetu z velikim uspehom vojni film „Velika parada“. Glavne vloge so igrali John Gilbert, Renée Adorée in Charles Dagne. Gilbert je s to vlogo postal eden najbolj znanih filmskih igralcev. Film se je posebno odlikoval po sijajni režiji in kritiki so mu takrat prerokovali nesmrtno slavo. Niso se motili. Film je bil na taki tehnični in umetniški višini, da se je vodstvo Metro-Goldwyna odločilo, da ga naknadno sinhronizira in pošlje med svet kot zvočni film. S pomočjo zvoka bodo vojni prizori brez dvoma delovali še silneje in najbrž se ne motimo, če upamo, da bo film dosegel prav tako velik uspeh kakor pred kratkim sinhronizirani „Ben Hur“.

FILMSKI DROBIZ

Anny Ondra ni omožena, prav tako tudi ne Gerda Maurus.

Pat in Patachon sta srečna družinska očeta.

Mady Christians je Dunajčanka. Pred kratkim je hudo obolela.

**ONEVNO SVEŽE
PRAZENA:**

MOTOH KAVA

LJUBLJANA
VOJNOVIKOV TRG ST. 6

Da ne pozabim!

Še danes moram poslati naročnino za „Družinski Tednik Roman“.

KLEIN
LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA ŠT. 4
Telefon št. 33-80

OKVIRJI, SLIKE,
OGLEDALA, STEKLO,
PORCELAN

**Gramofonske plošče
od Din 20.-**

prodaja „ŠLAGER“, Aleksandrova 4
pasaža palača „Viktorije“.

KLIPSE
od vsake po
fotografiji
ali risbi
dovoli
najboljše

KLIPSE
ST. DEU
LJUBLJANA DALMATINOVATIS

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tu-
jega izvora za gospode in dame.
Oglejte si naše blago in izbiro,
predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica.

RUFF čokolada **veselje**
bonboni **vsake družine**

BUDDHA **TEA IMPORT**
čajne mešanice
so najboljše

Ljubljana, Večna pot 5
Telefon št. 2626
Brzjavni Timport

Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo
najboljše in v največji izbiri pri

JUGOSPORT
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta šte. 34

Kupujte domače izdelke
jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkerja

Dr. Oetker JEVA
ZMES ZA SARTELJ

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega
masla s 3 rumenjaki, dodaj
1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi
za šartelj, 1/4 litra mleka in
čvrst sneg 3 beljakov. Testo
naj gosto teče z žlice. Peci
ga v dobro namaščenem mo-
dlu pri srednji vročini.

Dr. OETKERJEVE
špecialitete se dobijo v vseh
špecerijskih in delikatesnih
trgovinah.

Dr. OETKER, MARIBOR.